

Z I C H T O P U I T Z I C H T

Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing
& College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming

ZICHT OP UITZICHT

Bejegening van verdachten, veroordeelden en van jongeren in de jeugdbescherming

- *menswaardig*
- *gericht op perspectief*

J A A R V E R S L A G 2 0 0 0

**Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing
& College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming**

Inhoud

<i>Inleiding</i>	4
HOOFDSTUK 1	
<i>CRS/CAJK: ‘geweten’ van strafrechtstoepassing en jeugdbescherming</i>	5
HOOFDSTUK 2	
<i>Integrale benadering: recht doen aan veroordeelde en samenleving</i>	8
HOOFDSTUK 3	
<i>Beleid en Wetgeving: bewaken van een menswaardige en op perspectief gerichte tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen</i>	10
HOOFDSTUK 4	
<i>Jurisprudentie en toezichtverslagen: toetsen of maatschappelijk aanvaarde normen en waarden daadwerkelijk worden gehanteerd, “Making standards work”</i>	14
BIJLAGEN	21
<i>I. Samenstelling van de Raad en het College</i>	22
<i>II. Afgelegde bezoeken in het kader van de toezichthoudende taak van de Raad</i>	24
<i>III. Overzicht van de uitgebrachte adviezen</i>	25
<i>IV. Productieoverzicht rechtspraak 2000</i>	26

Inleiding

De Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing (CRS) en het College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming (CAJK) werken al een aantal jaren vanuit een gemeenschappelijke opdracht en in nauwe samenhang aan belangrijke taken – rechtspraak, toezicht en advies – op het gebied van strafrechtstoepassing en jeugdbescherming. Van oudsher heeft de adviestaak van het College betrekking op de rechtspositie van jeugdigen in de ruimste zin van het woord. Die adviestaak betreft niet alleen strafrechtstoepassing maar ook civielrechtelijke onderwerpen (bijv. ondertoezichtstelling en adoptie) en jeugdzorg. In dit jaarverslag ligt de nadruk op het gemeenschappelijke strafrechtelijke terrein: het bewaken van het recht van justitiabelen op een menswaardige bejegening ter bevordering van een doelmatige op resocialisatie dan wel opvoeding of behandeling gerichte tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen.

CRS en CAJK toetsen voorgenomen beleid of wetsvoorstellen steeds aan de gezamenlijke opdracht: hoe verhoudt het beleid of wetsvoorstel zich tot een menswaardige bejegening van verdachten en veroordeelden (justitiabelen) en draagt het bij aan een uitvoering van straffen en maatregelen, die uiteindelijk is gericht op een verantwoorde terugkeer in de maatschappij? Worden maatschappelijk aanvaarde normen en waarden daadwerkelijk gehanteerd?

Rode draad in het werk van CRS/CAJK in het verslagjaar was het wijzen op het belang van het bieden van perspectief bij het uitvoeren van straffen en maatregelen. Sancties zónder uitzicht zijn niet menswaardig. Het toetsen op het daadwerkelijk hanteren van wettelijk en maatschappelijk aanvaarde normen en waarden bij het bieden van uitzicht stond dan ook centraal in de werkzaamheden van CRS/CAJK in 2000. Dit jaarverslag geeft op hoofdlijnen een beeld van die werkzaamheden. En biedt dus 'zicht op uitzicht'.

'Raad' en 'College' in 2001 samen in Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming

Met ingang van 1 april 2001 bestaan CRS en CAJK niet meer. De Raad en het College heten vanaf dat moment samen de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ). Omdat CRS en CAJK al geruime tijd samen optrekken, wordt in dit jaarverslag steeds al gesproken over 'de Raad'. Daarmee worden dus CRS en CAJK samen bedoeld. Waar het CAJK specifieke taken op jeugdgebied uitvoerde, is dat expliciet in de tekst aangegeven. In die gevallen spreekt het jaarverslag over 'het College'.

HOOFDSTUK 1

CRS/CAJK: 'geweten' van strafrechtstoepassing en jeugdbescherming

1

Inleiding

Burgers die worden veroordeeld wegens een strafbaar feit krijgen daarop een reactie namens de maatschappij in de vorm van een straf of maatregel. Zij worden op die manier geconfronteerd met onvrijwillige en verplichtende contacten met justitiële autoriteiten. Dat betekent voor de veroordeelde een verregaande aantasting van zijn of haar burgerlijke vrijheden. Een complex stelsel van regels, normen en waarden moet waarborgen dat de instanties, die belast zijn met de uitvoering van straffen of maatregelen, zorgvuldig omgaan met de rechtspositie van de veroordeelde.

CRS en CAJK ('de Raad') vormen een onafhankelijk college dat de minister adviseert op de terreinen van strafrechtstoepassing en jeugdbescherming. Naast advisering zijn rechtspraak en toezicht belangrijke taken van de Raad. Via die instrumenten toetst de Raad of maatschappelijk aanvaarde normen en waarden zijn gehanteerd in de tenuitvoerlegging en bewaakt de Raad het recht van justitiabelen op een menswaardige bejegening. Daarmee bevordert de Raad dat straffen en maatregelen in die zin doelmatig zijn en ook gericht op terugkeer in de maatschappij, op opvoeding of op behandeling. De Raad is aldus een belangrijk 'geweten' in het geheel van regels, normen en waarden rondom het uitvoeren van straffen en maatregelen.

Meerwaarde door de combinatie van taken: versterking van de resultaten

De drie hoofdtaken van de Raad hangen nauw met elkaar samen. Het uitvoeren van toezicht en rechtspraak levert ervaringen en inzichten op die als basis dienen voor advisering. Ook toezicht en rechtspraak kunnen elkaar bevruchten. Sinds de oprichting van de CRS in 1953 blijkt voortdurend hoe het in samenhang uitvoeren van taken tot een versterking van de resultaten kan leiden.

Daarom is ook in de nieuwe Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming die combinatie van taken een belangrijke pijler. Vlak voor het einde van het verslagjaar aanvaardden beide Kamers der Staten-Generaal de Tijdelijke Instellingswet Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ). Per 1 april 2001 is de fusie tussen CRS en CAJK geformaliseerd.

Partijdigheid door combinatie van taken?

De minister van Justitie heeft de combinatie van taken in de in te stellen RSJ vanaf het begin (1997) ook opgenomen in de ontwerp tekst van de instellingswet. Wel is er in de loop van het wetgevingsproces discussie ontstaan over de combinatie van de taken rechtspraak, toezicht en advies in één orgaan.

Een belangrijk discussiepunt was de combinatie van de taken *rechtspraak* en *advies*. Aanleiding voor die discussie vormde al in 1995 een uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (Procola EHRM, 28 september 1995). Kern daarvan was dat het achtereenvolgens

adviseren en rechtspreken door één orgaan over dezelfde besluiten twijfel kan wekken over de structurele onpartijdigheid van dat orgaan. Inmiddels zijn er meer uitspraken van het EHRM op dit gebied. Zo kan de uitspraak McGonnell (EHRM, 8 februari 2000) worden beschouwd als een aanwijzing dat slechts een persoonlijke combinatie van taken in een concrete zaak in strijd is met artikel 6 EVRM.

In het verlengde van deze discussie kwam ook de combinatie *rechtspraak* en *toezicht* aan de orde. Deze discussie is voorlopig afgerond. Advisering van de Raad is doorgaans niet gericht op beoordeling van de rechtmatigheid van een regeling, maar op de uitvoerbaarheid en doelmatigheid van beleid en regelgeving in het licht van de rechtspositie van justitiabelen. Vrees voor een partijdige uitspraak is dus over het algemeen ongegrond. Dit geldt ook voor de relatie tussen rechtspraak en toezicht. Soms kan een aanbeveling uit het toezicht of een advies van de Raad wél een rol van betekenis spelen in een beklagzaak. In zo'n geval nemen de leden die betrokken waren bij de totstandkoming van die aanbeveling of van dat advies geen deel aan de behandeling van die beklagzaak door de beroepscommissie

De unieke en specifiek maatschappelijke toezichttaak van de Raad

Nog nét voor de afronding van het wetgevingsproces van de instelling van de RSJ kwam de toezichttaak van de Raad onder spanning te staan. Dat heeft te maken met de vraag of er in de toekomst onafhankelijk toezicht moet zijn op de inrichtingen en instellingen die onder verantwoordelijkheid van de minister van Justitie werken. En zo ja, hoe dat toezicht dan vorm moet krijgen. De minister gaf aan nog geen antwoord op die vragen te hebben. Daarom geldt de instellingswet voorlopig voor vier jaar. Bij het zoeken naar antwoorden is voor de minister het rapport "De ministeriële verantwoordelijkheid ondersteund" (Commissie Holtslag, 1998) een belangrijk referentiekader naast het inmiddels ook verschenen rapport "Vertrouwen in onafhankelijkheid" (Commissie Borghouts, 2000).

De Raad vindt dat de eigen toezichttaak niet in deze discussie verstrikt mag raken. Het gaat bij de discussies binnen Justitie vooral over bestuurlijke toezichtsarrangementen in het licht van de ministeriële verantwoordelijkheid. Dat kan een helder zicht op de specifieke positie en inhoud van het toezicht van de Raad in de weg staan. De

waarde van dit toezicht lijkt afgemeten te worden aan de mate waarin het bijdraagt aan de departementale cyclus van sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoorden.

Daarmee wordt de toezichttaak van de Raad - ten onrechte - alleen nog bekeken door een bestuurlijke bril. De Raad heeft een unieke en specifiek maatschappelijke toezichttaak in nauwe samenhang met zijn andere taken. Daardoor maakt de Raad géén deel uit van de cyclus sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoorden. De Raad is geen vervanger voor een ambtelijke inspectie. Ook het omgekeerde is uitgesloten.

De Raad moet een extern geweten kunnen blijven en mag bijvoorbeeld niet betrokken raken bij financiële en efficiency-sturingsperikelen. De minister heeft zijn eigen verantwoordelijkheden. Ook hij moet daarbij rekening houden met de rechtspositie en een humane bejegening van veroordeelden. Justitie staat immers voor een humane uitvoering van straffen en maatregelen en draagt bij aan een verantwoorde terugkeer van verdachten en veroordeelden in de maatschappij. Het ministerie moet alle belangen daarbij meewegen. Die weging is een zeer ingewikkelde zaak, waaraan het onafhankelijke toezicht door de Raad een onmisbare waarde toevoegt.

Maar vooral heeft het toezicht van de Raad een zelfstandig belang. Voor justitiabelen en voor de samenleving als geheel. Een ambtelijke inspectie zal die taak van de Raad nooit op dezelfde wijze kunnen uitvoeren. De toezichttaak van de Raad is overigens ook in internationale regelgeving terug te vinden. Vooral het onderscheid tussen het vierde (ambtelijke inspectie) en het vijfde grondbeginsel (rechtstatelijk toezicht) van de "European Prison Rules" uit 1987 is van belang.

De uitoefening van de drie taken in het verslagjaar

De adviestaak

CRS en CAJK adviseren de minister van Justitie desgevraagd of uit eigen beweging over de toepassing en de uitvoering van beleid en regelgeving op het terrein van het gevangeniswezen, de terbeschikkingstelling en de reclassering en over jeugdigen, mede in het licht van de overige werkzaamheden hem bij of krachtens de wet opgedragen.

De adviezen van de Raad zijn openbaar; een samenvatting of aankondiging wordt in de Staatscourant gepubliceerd. In bijlage III is een overzicht opgenomen van de uitgebrachte adviezen.

In 2000 heeft de Raad 33 adviezen uitgebracht.

De toezichttaak

De Raad houdt algemeen toezicht op de wijze van tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen, vrijheidsbeperkende straffen en vrijheidsbenemende maatregelen. Het CAJK had geen toezichthoudende taak. De nieuwe RSJ zal ook voor jeugdigen een toezichthoudende taak krijgen.

De hierboven omschreven ontwikkelingen rondom de toezichttaak van de Raad hebben in 2000 geleid tot het herzien en aanscherpen van de toezichtkaders per aandachtsveld en voor de Raad als geheel. De nota: "Algemeen kader voor het maatschappelijk toezicht van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming" van 12 december 2000 gaat onder meer in op de definitie, de positie, aard en doel van het toezicht, de werkwijze van toezichthouden en de verhouding tot en communicatie met andere toezichthouders en inspecties.

De verslagen van de bezoeken aan de afzonderlijke instellingen worden niet openbaar gemaakt. Eens per jaar worden de geaggregeerde gegevens verwerkt in het openbare jaarverslag van de Raad. In bijlage II is een overzicht opgenomen van de afgelegde bezoeken.

In 2000 heeft de Raad 43 toezichtbezoeken afgelegd.

De rechtspraak

In beleidsmatig opzicht was 2000 voor de rechtspraak een 'rustig' jaar. Al eerder (1997 BVT en in 1999 PBW) vond herziening plaats van de wetgeving waarin de rechtspositie en rechtsbescherming is vastgelegd van in penitentiaire inrichtingen ingesloten en in tbs-klinieken verpleegden.

De Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen wordt op 1 september 2001 ingevoerd.

Op het terrein van de reclassering heeft de Raad geen rechtsprekende functie.

De uitspraken van de Raad zijn openbaar. Uitspraken worden gepubliceerd in het tijdschrift over straffen en maatregelen "Sancties". In bijlage IV is het productieoverzicht rechtspraak 2000 opgenomen.

In 2000 heeft de Raad ongeveer 3000 zaken afgedaan.

2

HOOFDSTUK 2

Integrale benadering: recht doen aan veroordeelde en samenleving

Recht op veiligheid

Er is in 2000 op de terreinen van de strafrechtstoepassing en jeugdbescherming veel aandacht geweest voor een heroriëntatie op de manier waarop de maatschappij wil omgaan met daders en slachtoffers. Ons strafrechtstelsel, en de strafrechtstoepassing in het bijzonder, gaat uit van de individuele justitiabele. Straffen en maatregelen moeten zoveel mogelijk bijdragen aan de voorbereiding op de terugkeer van de individuele veroordeelde in de maatschappij. Daarbij moet aan de ene kant rekening worden gehouden met de belangen en de rechtspositie van de veroordeelde, aan de andere kant met algemene belangen van de samenleving, zoals bescherming en veiligheid.

In 2000 kwam in de maatschappelijke discussies de positie van het slachtoffer duidelijker in beeld. De roep om meer toezicht op vooral zedendelinquenten heeft hier zeker mee te maken. Dat geldt ook voor de vraag om in de wet mogelijkheden te scheppen voor DNA-onderzoek bij veroordeelden. Deze geluiden geven aan wat er leeft in de samenleving. Ze moeten dan ook een plaats hebben in nieuwe belangenafwegingen. Maar óók leidende rechtsbeginselen moeten in acht worden genomen. Alleen dán ontstaat een juiste balans in de strafrechtstoepassing.

De Raad vindt dat de veiligheid van de samenleving niet is gediend met alleen maar maatregelen als uitbreiding van het toezicht op veroordeelden. De Raad wil juist uitgebreider ingaan op alle aspecten van de voorbereiding op terugkeer in de samenleving. Alleen zo'n integrale benadering doet recht aan de veroordeelde, het slachtoffer én aan gevoelens in de samenleving.

Vorbereiding op terugkeer in de samenleving

In februari 2000 bracht de Raad advies uit over de reïntegratie van justitiabelen in de samenleving. De Raad vindt dat er voor elke veroordeelde een individueel behandel- en/of begeleidingsplan moet zijn. Zo'n plan moet structureel bijgehouden en gevolgd worden tot aan het einde van de straf of maatregel. Daarna moet een andere instantie de begeleiding zonodig overnemen.

De Raad vindt dat de resocialisatie van veroordeelden direct begint bij de start van de uitvoering van de straf of maatregel. Daarbij moet een inschatting worden gemaakt van gevaren en risico's voor de samenleving. Een diagnose van wat noodzakelijk en haalbaar is om die risico's te verminderen moet dus onderdeel uitmaken van behandeling, opvoeding, begeleiding en toezicht.

In het TBS- en het jeugdveld is een uitgewerkt resocialiseringsinstrumentarium voorhanden. Ook in het gevangeniswezen en in de extramurale straf- en maatregelmodaliteiten bestaan er programma's die individualisering goed mogelijk maken. De Raad constateert echter dat instellingen niet genoeg tijd en middelen hebben om deze plannen ook echt te kunnen uitvoeren. Ook is er - zo vindt de Raad - meer aandacht nodig voor de sturing van de overdracht van de ene fase in de strafrechtstoepassing naar de volgende fase(n).

De Raad vindt het belangrijk dat er in de individuele begeleidingsplannen ook structureel aandacht is voor de vraag op welke momenten informatieverstrekking aan bepaalde personen en/of organisaties moet plaatsvinden.

De Raad ziet in de informatieverstrekking over de terugkeer een belangrijke taak weggelegd voor het Openbaar Ministerie.

Het is van belang dat het resocialisatieproces direct na veroordeling goed op gang komt. Daarom stelt de Raad voor dat alle betrokken organisaties en personen in samenwerking handboeken opstellen, met daarin voorbeelden van begeleidingsplannen en protocollen voor begeleiding, overdracht, mogelijke beschermingsmaatregelen, toezicht, samenwerking en informatieverstrekking. In zulke handboeken moet expliciet staan wie op welke momenten welke beslissingen neemt, wie voor de uitvoering ervan verantwoordelijk is, en hoe toezicht op deze werkwijze vorm kan krijgen. Er moet nadrukkelijk aandacht zijn voor de rol van het Openbaar Ministerie.

Toezicht op veroordeelden na terugkeer in de samenleving

Een integrale aanpak van reïntegratie van veroordeelden houdt voor de Raad in dat ook het toezicht op veroordeelden na terugkeer in de samenleving daar onderdeel van uitmaakt.

Er wordt wel voor gepleit om in vrijheid gestelden nog vele jaren onder toezicht te houden. De Raad adviseert echter om de lengte van proeftijden vooralsnog niet te veranderen. Als de rechter dat nodig vindt, kan hij veroordelen tot een (zeer) lange gevangenisstraf. Ook kan hij (bij - gedeeltelijke - ontoerekeningsvatbaarheid) terbeschikkingstelling (met verpleging) opleggen. De veroordeelde kan dus in principe onder levenslang toezicht vallen.

Het is een misverstand dat verlengd toezicht op zichzelf leidt tot meer veiligheid in de samenleving. Toezicht werkt alleen in samenhang met goede individuele behandel- en begeleidingsplannen, waarin structureel aandacht is voor de belangen van de veroordeelde, het slachtoffer en de samenleving.

De Raad vindt dat al beëindigde straffen of maatregelen niet moeten leiden tot bepaalde *verplichte* vormen van toezicht. De veroordeelde moet juist zoveel mogelijk al tijdens uitvoering van de straf of maatregel worden gemotiveerd om indien geïndiceerd mee te werken aan een vrijwillige vorm van begeleiding en toezicht via een terugvalpreventieplan na afloop van het vonnis. Deze overdrachtssituatie van begeleiding en toezicht tijdens de tenuitvoerlegging van straf of maatregel naar vrijwillige begeleiding en toezicht na afloop stelt bijzondere eisen.

Reïntegratie vooronderstelt bestaande en functionerende netwerken, ook in de vrije samenleving. Deze netwerken moeten signalen kunnen opvangen, interpreteren en zonodig in actie komen. Als die signalen over bepaalde ex-veroordeelden inhouden dat de veiligheid van de samenleving (opnieuw) in gevaar kan komen, dan ontbreekt nu meestal de mogelijkheid van drang of dwang. De Raad vindt het belangrijk dat wordt onderzocht hoe dit probleem op de beste manier opgelost kan worden.

Eind 2000 ontving de Raad van de minister een adviesaanvraag over verlenging van de duur van de voorwaardelijke beëindiging van de verpleging TBS. In februari 2001 heeft de Raad hierover - in lijn met de gedachten in dit hoofdstuk - negatief geadviseerd.

HOOFDSTUK 3

Beleid en Wetgeving: bewaken van een menswaardige en op perspectief gerichte tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen

Inleiding

De Raad heeft zich in 2000 uitgesproken over een aantal beleidsnota's met verstrekkende gevolgen voor de praktijk. Ook sprak de Raad zich uit over wetsvoorstellen, die raken aan de fundamenteën van strafrechtstoepassing en jeugdbescherming. Doel van de Raad is daarbij niet om zelf nieuw beleid te ontwikkelen of wetsvoorstellen te maken. De Raad doordenkt vanuit zijn opdracht wat het voorgestelde beleid of wetsvoorstel betekent voor een menswaardige bejegening van veroordeelden en van jeugdigen. En wat de bijdrage ervan is aan een uitvoering van straffen en maatregelen, gericht op verantwoorde terugkeer in de maatschappij. In dit hoofdstuk een samenvatting van drie belangrijke adviezen op dit gebied.

Sancties in perspectief

In september 2000 stuurde de minister de nota "Sancties in perspectief" aan het parlement. De nota is een eerste stap op weg naar herijking van ons sanctiestelsel. Daar is de Raad op zich blij mee. De aanpak die de nota kiest vindt de Raad echter te beperkt. Naar het inzicht van de Raad noodzaakt een herijking van het sanctiestelsel tot een bredere en diepgaande studie.

Voor de vrijheidsstraf had de Raad al een eigen analyse gemaakt: de Raad bracht op 21 april 2000 de nota "Enige gedachten over de vrijheidsstraf" uit.

De Raad stelt daarin dat er op twee niveaus meer consistentie moet komen:

- In het sanctiestelsel als zodanig
- In de opleggingsprocedures en de beslissingsbevoegdheden van rechter en administratie

Ons strafrechtssysteem zit van oorsprong goed in elkaar, vindt de Raad. De ordening is eenvoudig en flexibel genoeg om de inhoud met de eisen van de tijd te kunnen laten meegaan. De hoofdlijn van die ordening is dat straffen voorwaardelijk en onvoorwaardelijk kunnen worden opgelegd. Wat we doen met vrijheidsstraffen is drie dingen: opsluiten, corrigeren en toezicht houden. De opsluiting is onvoorwaardelijk: het maakt niet uit of de gestrafte er zelf aan meewerkt of niet. Corrigeren en toezicht houden vereisen wel medewerking of gedogen door de gestrafte en dat gebeurt dan door het verbinden van voorwaarden aan het niet opsluiten. Blijkt aan die voorwaarde van meewerken of gedogen niet te worden voldaan dan is opsluiting een mogelijke consequentie. Als stok achter de deur en als middel om het oorspronkelijke doel alsnog te bereiken. Op deze manier ziet de Raad een plaats voor de voorwaardelijke vrijheidsstraf als modaliteit waarbij de veroordeelde niet in een penitentiaire inrichting verblijft, hetzij op basis van alleen de algemene voorwaarde, hetzij met een bijzondere voorwaarde. Het laatste houdt in dat de veroordeelde zich houdt aan gedragsvoorschriften of anderszins een bepaalde "prestatie" levert. In de huidige terminologie vallen bijvoorbeeld ook zowel taakstraffen als reïntegratietrajecten hieronder.

Eenvoud voor alles

Het naast de vrijheidsstraf plaatsen van nieuwe hoofdstraffen - taakstraffen en een nieuwe straf van "vrijheidsbeperking", zoals in de nota Sancties in perspectief wordt gedaan - is naar de mening van de Raad dus niet nodig. Wenselijk evenmin, want hun toepassing is afhankelijk van de (mogelijkheid tot) vrijheidsbeneming. Er kan worden volstaan met voorwaardelijke en onvoorwaardelijke

vrijheidsstraf. Onvoorwaardelijk betekent opsluiten. Alles wat minder ingrijpend is dan opsluiting valt onder de noemer voorwaardelijk.

Een goed gebruik van het stelsel

Een goed gebruik van het stelsel houdt onder meer in: bepalen wanneer welk middel moet worden ingezet. Volstaan met de minst ingrijpende interventie. Als naar het uiterste middel, de vrijheidsbeneming, moet worden gegrepen, ervoor zorgen dat deze wordt aangevuld met maatregelen tegen hospitalisering en voor resocialisatie. Hoe langer de straf, hoe meer moeite dat zal kosten. Het handigst is het dus om de noodzakelijke mate van vrijheidsbeperking te koppelen aan een bepaalde strafduur. De Raad denkt dat bij korte straffen met enkele opsluiting kan worden volstaan. Dus alleen een onvoorwaardelijke straf. Heeft de gestrafte daarnaast hulp nodig dan kan dat op geheel vrijwillige basis. Wordt de straf langer dan wordt er automatisch een fase van controlerende vrijheidsbeperking ingebouwd: de overheid kwijt zich van zijn verantwoordelijkheid door nog een tijdlang toezicht te houden. Daartoe komt de voorwaardelijke invrijheidstelling van vroeger weer helemaal terug. Is de straf echt lang dan is 'toezicht' alleen onvoldoende en moet de gestrafte met een programmatisch aanbod door de detentie heen en in de maatschappij worden teruggebracht.

Beslissingen nemen: rol van rechter en administratie

Een goed gebruik van het stelsel vraagt om heldere lijnen voor het nemen van beslissingen. Procedures die soepel lopen maar toch rechtswaarborgen inhouden. Op overtreding van voorwaarden moet snel kunnen worden gereageerd. Wie kan dat in de gegeven omstandigheden het beste doen? Het primaat ligt natuurlijkerwijs bij de rechter, die het delict beoordeelt. Hij bepaalt de strafduur en dient ook naar vermogen de inhoud daarvan te bepalen, passend bij zowel het delict als bij de delinquent. Dat vermogen van de rechter hangt erg af van de lengte van de straf. De Raad meent dat de rechter een strafperiode tot drie jaar nog goed kan overzien en invullen. Kan hij dat om een of andere reden niet voldoende dan moet hij de strafuitvoerder kunnen machtigen, die invulling voor zijn rekening te nemen. Bij straffen langer dan drie jaar wordt de invulling helemaal aan de uitvoerende instantie overgelaten, zij het dat dan is voorzien in een beroepsmogelijkheid op de rechter.

Recht op jeugdzorg in nieuwe wet

In de nieuwe Wet op de jeugdzorg moet een *recht* op jeugdzorg van de jeugdige en zijn ouders worden vastgelegd, vindt de Raad (in dit geval het College). Daarmee is geen onbeperkt recht bedoeld. Het gaat om een recht dat geldend moet kunnen worden gemaakt als een daartoe gekwalificeerde voorziening of deskundige heeft vastgesteld dat hulp (en ook welke) nodig is. Dat komt dus neer op een recht op jeugdzorg op indicatie.

De jeugdzorg als geheel functioneert niet goed door aansluitingsproblemen tussen de drie 'velden' (jeugdhulpverlening, jeugdbescherming en jeugd-GGZ). Het College vindt het van groot belang dat deze problemen worden opgelost en dat de kwaliteit van de jeugdzorg verbetert.

De zorg voor de jeugd is het bindend element tussen de velden. Voor het overige bestaan er ook grote verschillen in verantwoordelijkheden, bevoegdheden en deskundigheden tussen de drie. Volgens "Regie in de Jeugdzorg" zal een groot aantal verschillende verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen één organisatie - Bureau Jeugdzorg - worden uitgeoefend. Het College wijst erop dat voor jeugdigen en hun ouders, die zich tot een Bureau Jeugdzorg wenden, de verdeling van verantwoordelijkheden

steeds helder moet zijn. Zo moet bijvoorbeeld steeds duidelijk zijn wanneer hulpverlening vrijwillig of gedwongen plaatsvindt en welke (rechtspositionele) waarborgen hieraan zijn verbonden.

Het voordeel van het organiseren van de jeugdzorg binnen één Bureau is dat hulpverleners op de hoogte raken van elkaars werkkerrein, kennis kunnen opdoen bij elkaar en elkaar op de diverse vakterreinen (inhoudelijk) kunnen aanvullen. Het College wijst ook hier op een gevaar, namelijk dat er een soort 'gemiddelde' zorg ontstaat, die afbreuk doet aan de specialismen op de verschillende gebieden.

Een organisatie van waaruit geïntegreerde jeugdzorg plaatsvindt moet – volgens het College – aan een aantal basisvoorwaarden voldoen:

- de grondslag van bevoegdheden moet steeds voor iedereen helder zijn
- er moet voldoende rechtsbescherming zijn
- er moeten klachten- en bezwarenprocedures zijn
- er moet uniformering van handelen zijn
- het omgaan met dossiers en privacygevoelige stukken moet goed geregeld zijn
- controlemechanismen (toezichtorganen) moeten kunnen nagaan of de organisatie aan deze basisvoorwaarden voldoet.

Als aan deze basiseisen is voldaan, kan – aldus het College – een organisatie als het Bureau Jeugdzorg veel taken op het gebied van jeugdbescherming en jeugdsanctierecht uitvoeren. Het College wijst erop dat dit niet voor alle taken geldt. Vooral bij taken die de directe verantwoordelijkheid van de overheid raken ligt dat principieel moeilijker.

Jeugdbeschermingsmaatregelen hebben een onvrijwillig karakter en brengen een grote inbreuk op de vrijheden van burgers met zich mee. Het College vindt dat dat een wettelijke legitimatie vereist. De overheid is hiervoor verantwoordelijk. De minister moet rechtstreeks op het gevoerde beleid aangesproken kunnen worden en er verantwoording over kunnen afleggen. Daarom mag – aldus het College – de verantwoordelijkheid voor een aantal functies binnen de jeugdbescherming niet worden overgedragen aan een organisatie als het Bureau Jeugdzorg. Daarbij kan in sommige gevallen wel onderscheid worden gemaakt tussen formele verantwoordelijkheden en de feitelijke uitvoering van taken. Het College wijst erop dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid in ieder geval steeds duidelijk moet zijn.

Heldere visie in toekomstige Wet op de reclassering

Een heldere visie op de toekomst van de reclassering. Dat moet volgens de Raad de kern zijn van een nieuwe Wet op de reclassering. Alleen dan wordt het mogelijk het werk van de Stichting Reclassering Nederland te toetsen op haar doelstelling.

De Raad geeft er, anders dan het wetsvoorstel, de voorkeur aan dat ook andere instellingen erkend kunnen worden als reclasseringsinstelling. De taken van de overheid en die van de Stichting moeten helder worden onderscheiden.

Bovendien moet duidelijk zijn waaruit de zelfstandige verantwoordelijkheid van de reclassering binnen de strafrechtspleging bestaat. De reclassering moet de strafrechtspleging kritisch volgen en daar zondig tegenwicht tegen kunnen bieden. Dat tegenwicht is van belang voor een evenwichtig functioneren van de strafrechtstoepassing. De particuliere reclassering heeft daar van oudsher aan bijgedragen. De Raad vindt dat een van het Ministerie van Justitie onafhankelijke financiering van een deel van het werk de reclassering beter in staat zou stellen dat tegenwicht te bieden.

Iedere verdachte en veroordeelde maakt – aldus de Raad – in beginsel aanspraak op de diensten van een reclasseringsinstelling. De Raad heeft in zijn toezicht geconstateerd dat deze aanspraak lang niet altijd wordt verweerd. Een groot aantal justitiabelen komt niet in aanmerking voor reclasseringshulp (resocialisatiebegeleiding). Dat is een verschraling in de strafrechtstoepassing.

De Raad constateert dat outputfinanciering bijna wettmatig leidt tot relatief eenvoudige en kortdurende dienstverlening. Hulp aan 'zwaardere' cliënten, die over het algemeen langdurige en intensieve begeleiding vanuit de reclassering nodig hebben, kan op deze manier niet gewaarborgd worden. Als de minister en de reclassering dat wél willen, moet het subsidiëringssysteem daar nadrukkelijk ruimte voor bieden.

De Raad vindt dat er een speciaal benoemd budget moet komen, dat de reclassering aan langerdurende activiteiten kan besteden. De reclassering zou zich - aldus de Raad - bij uitstek moeten bezighouden met mensen, die weinig

mogelijkheden hebben om zich maatschappelijk in te passen en bij wie een relatief groot risico bestaat op herhaling van een misdrijf. De gewenste 'output' van reclasseringsbegeleiding van deze doelgroep zou anders dan gebruikelijk moeten worden omschreven. Alleen al het onderhouden van contact ter ondersteuning en om signalen op te vangen is bij deze doelgroep de moeite van het nastreven waard. Zo'n activiteit zou volgens de Raad in de systematiek van de outputfinanciering dan ook als resultaat in aanmerking moeten kunnen komen voor subsidie.

Het kan zijn dat de minister en de Stichting het om praktische redenen niet haalbaar achten om iedere justitiabele reclasseringshulp aan te bieden. In dat geval stelt de Raad voor om criteria op te stellen voor categorieën die in ieder geval begeleiding moeten hebben.

De reclassering is zich steeds meer gaan richten op uitvoerende taken in de strafrechtstoepassing, vooral bij de extramurale uitvoering van de vrijheidsstraf (penitentiaire programma's, elektronisch toezicht) en bij de taakstraffen. De Raad ziet de reclassering als een organisatie die bij uitstek moet functioneren op het snijvlak van justitie en maatschappij. De afgelopen decennia is de reclassering sterk opgeschoven in de richting van de justitieketen. De Raad vraagt zich af waar de grenzen van deze verschuiving liggen.

De Raad plaatst ook vraagtekens bij het functioneren van de huidige klachtenregeling. Tijdens toezichtbezoeken blijkt dat leidinggevendenden er onvoldoende zicht op hebben of er geklaagd wordt en zo ja, hoe de klacht afgehandeld wordt. De Raad heeft begrepen dat de klachtencommissie gemiddeld vijf klachten per jaar ontvangt. Dit lijkt nogal weinig in verhouding tot het cliëntenbestand en gelet op het spanningsveld waarin de reclassering opereert. De Raad vraagt zich af of het geringe aantal klachten iets te maken heeft met de opzet van de klachtenregeling.

De Raad vindt dat een klacht bij voorkeur in twee instanties moet kunnen worden behandeld. De Raad stelt voor om per hofressort een klachtencommissie in te stellen, waarbij de Raad als beroepsinstantie fungeert. Ook vindt de Raad dat de klachtenregeling naar het model van het penitentiaire klachtrecht moet worden ingericht. De klachtencommissies en de beroepscommissie zouden bij gehele of gedeeltelijke gegrondverklaring van een klacht bindende uitspraken moeten doen (analoog aan de Penitentiaire beginselenwet).

HOOFDSTUK 4

4 **Jurisprudentie en toezichtverslagen: toetsen of maatschappelijk aanvaarde normen en waarden daadwerkelijk worden gehanteerd, “Making standards work”**

Het netwerk van Justitie: betere sturing nodig

Sinds de tweede helft van de jaren '90 houdt de Raad zich steeds meer bezig met de netwerkorganisatie van Justitie. Nog altijd sluiten de verschillende fasen in de tenuitvoerlegging niet voldoende op elkaar aan. Dat belemmert een effectieve toepassing van het deel van straffen en maatregelen dat gericht is op terugkeer in de samenleving, opvoeding en/of behandeling. Vanuit zijn toezichthoudende taak rapporteert de Raad hier al vele jaren over. De Raad benadrukt in zijn adviezen steeds het belang van een integrale aanpak voor reïntegratie, opvoeding en/of behandeling van justitiabelen. De Raad heeft gepleit voor het consistent houden van ons sanctiestelsel. De Raad heeft in zijn jaarverslag over 1999 gewezen op de noodzaak van toezicht op het proces van het doorlopen van de verschillende onderdelen in de strafrechtstoepassing en de justitiële jeugdbescherming. Er is meer aandacht nodig voor de sturing van de overdracht van de ene fase in de strafrechtstoepassing naar de volgende fase(n). Het is de taak van Justitie om ketens op elkaar én op de samenleving te laten aansluiten.

We moeten daarbij vooral in de gaten houden dat een proces iets anders is dan een structuur. Het proces van de voorbereiding op terugkeer in de samenleving loopt dwars door de verschillende structuren van Justitie, andere overheden en publieke of private instanties heen. Discussies over structuur gaan meestal over het verdelen van macht. We moeten ons juist concentreren op het sturen van de processen: op doelmatige op resocialisatie gerichte samenwerking. Voor het 'niemandland' tussen de deelprocessen, voor de aansluiting/aangrijpingspunten, is vaak geen geld en geen verantwoordelijke benoemd. Mogelijkheden kunnen minimaal worden

benut. Structuren kunnen ons daarbij in de weg zitten. Ook bij Justitie gaat dit inzicht steeds meer leven.

Algemene tendens bij toezichtbezoeken: stapeling van beleid, regels en nieuwe financieringsmethodieken leidt tot verschraling

Een ingewikkeld samenspel van factoren bepaalt nu en in de komende jaren de bejegening en de rechtspositie van justitiabelen in de strafrechtstoepassing en jeugdbescherming. Wat zijn dat voor factoren? Bijvoorbeeld de uitwerking van beleid (Werkzame Detentie, IBO-TBS, Sancties in Perspectief, etc.). Maar ook de invoering van de Beginselenwetten. Daarnaast spelen nog de uitwerking van het Masterplan Dienst Justitiële Inrichtingen (MDJI) en de invoering van outputfinanciering een cruciale rol. Hoe een en ander precies uitwerkt hangt af van de consistentie in het beleid, hoeveel geld er beschikbaar is om het beleid ook te kunnen uitvoeren, veranderingen in de aard van de populatie van justitiabelen en van de (on)mogelijkheden van sturing van de netwerkorganisatie van Justitie.

De Raad treft in zijn toezicht als algemeen effect een verschraling aan van het op resocialisatie, opvoeding of behandeling gerichte deel van de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen.

Gevangeniswezen

De organisatie van het gevangeniswezen is volop in verandering. Regionalisering, clustervorming, onderzoek naar verdere verzelfstandiging, reorganisatie hoofdkantoor van de Dienst Justitiële Inrichtingen: dat alles vormt met een algehele versoering van regimes de achtergrond voor het werken met de gedetineerden.

Toezicht

Daarbij blijven de inzet en de samenwerking onder het personeel opvallend positief. Bij de toezichtbezoeken van de Raad tonen de justitiabelen zich over het algemeen tevreden over de bejegening door het personeel. Dat is opmerkelijk, gezien het hoge ziekteverzuim, het personeelsverloop en de onrust over de veranderende organisatie.

Aan de gebouwelijke situatie is in de laatste jaren veel verbeterd. Toch komt de Raad nog wel een heel enkele keer in een locatie, waarvoor weliswaar (ver)nieuwbouwplannen zijn, maar waarin in de visie van de Raad eigenlijk ook tijdelijke tenuitvoerlegging nauwelijks meer is te verantwoorden (voor gedetineerden en personeel).

Als uitvloeisel van de nota *Werkzame Detentie* worden gedetineerden tegenwoordig ingedeeld in gemotiveerden en niet-gemotiveerden. De gevolgen daarvan zijn cruciaal voor de uitvoering van straffen. Het betekent namelijk - en de Raad constateert dat ook in de praktijk - dat in niet-gemotiveerden minder wordt geïnvesteerd. Daar komt bij dat er - door formatietekorten - steeds minder mogelijkheden lijken te bestaan om gedetineerden te motiveren voor bijv. deelname aan programma's voor Maatschappelijke Integratie. Terwijl dat juist van belang is om de groep 'kanslozen' in de strafrechtstoepassing te verkleinen. Uiteindelijk lijken ook de mogelijkheden beperkt om gemotiveerden op een ander dan het standaardregime te plaatsen.

In de PBW is een nieuwe gedachte geïntroduceerd: 'goed gedrag' als 'inverdienbeginsel'. Als gedetineerden zich niet goed gedragen kunnen zij blijven steken in het standaardregime, daar weer naar terug moeten of niet in aanmerking komen voor een penitentiaal programma. Bij toezichtbezoeken heeft de Raad een zorgelijk beeld gekregen van de selectieprocedure voor detentiefasering, regimes, trajecten, penitentiaal programma, etc. De procedure verloopt stroef, traag en ondoorzichtig. Bovendien levert deze (nog) onvoldoende op. De drempel voor plaatsing op een Verslaafden Begeleidings Afdeling (VBA) wordt te hoog genoemd.

Een toenemend aantal psychisch gestoorden bemoeilijkt het werken, mede doordat doorplaatsing naar voor hen bestemde afdelingen niet mogelijk is of stagneert.

Een aantal maatregelen uit het Masterplan DJI, zoals het beperken van dagprogramma's, arbeid en de maatschappelijke reïntegratie, levert naar de mening van de Raad

strijd op met bestaande wettelijke eisen, rechten en maatstaven. Of het onderscheid tussen de regimes van algehele en beperkte gemeenschap voldoende blijft gehandhaafd zal nog moeten blijken. In elk geval leidden deze maatregelen naar de mening van de Raad tot extra verschraling van de tenuitvoerlegging: meer uren op cel, minder gelegenheid voor bezoek en reclasseringsbegeleiding en contacten tussen gedetineerden en personeel staan onder druk.

Positief punt vormen de verschillende samenwerkingsprojecten tussen partners in de strafrechtsketen onderling, maar ook met andere organisaties en lagere overheden. Dit soort projecten kan bijdragen aan de resocialisatie van gedetineerden. Des te teleurstellender is het dat de Raad structureel moet constateren dat de reclasseringsbezetting in de inrichtingen onvoldoende is en dat het Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs (CAD) in gebreke blijft (of moet blijven).

De posities van de reclassering en het gevangeniswezen ten opzichte van elkaar staan inmiddels weer volop ter discussie. Dit mag er echter niet toe leiden dat feitelijk onvoldoende vorm gegeven kan worden aan de resocialisatie van gedetineerden!

Ook in 2000 is door gedetineerden volop bezwaar gemaakt tegen hoge prijzen in de winkels van de inrichtingen.

In een aantal inrichtingen was het moeilijk om een arts te vinden voor de medische dienst.

Over vreemdelingenbewaring stelt de Raad dat deze haar grondslag niet heeft in de strafrechtstoepassing en dat het regime derhalve geen strafkarakter dient te hebben. Zelfs is in de visie van de Raad de vraag aan de orde of een penitentiaire inrichting het aangewezen instituut is voor het tenuitvoerleggen van vreemdelingenbewaring. In ieder geval zou moeten worden nagedacht over het formuleren van ruimere regimesbepalingen dan het in de huizen van bewaring geldende regime van beperkte gemeenschap.

In de inrichtingen waar vreemdelingenbewaring wordt tenuitvoergelegd constateerde de Raad een aantal specifieke knelpunten: samenstelling voedsel, psychische problematiek (mede in relatie tot communicatieproblemen), de aanwezigheid van een vrij groot aantal kinderen. Inrichtingen voor vreemdelingenbewaring hebben niet een Bureau Selectie en Detentiebegeleiding en maken geen gebruik van de reclassering. In plaats

daarvan kent men de functie van “terugkeerfunctionaris”. Onacceptabel acht de Raad de situatie in een inrichting waar een medewerker van de IND de rol van terugkeerfunctionaris vervult, waarmee ten onrechte de indruk wordt gewekt dat deze IND-er een in vertrouwen te nemen hulpverlener zou zijn.

Jurisprudentie

Voor het overgrote deel stond de rechtspraak in het gevangeniswezen in het teken van de normale behandeling van individuele geschillen. In het tijdschrift *Sancties*, aflevering 2 van 2001, is deze jurisprudentie beschreven.

Een enkele keer hadden de rechtsvragen een breder karakter en droegen ze bij aan de nadere uitleg/invulling van de wet- en regelgeving.

In 1999 lag een belangrijke rechtsvraag voor het gevangeniswezen in de uitleg van het begrip dagprogramma. Het ging daarbij vooral om de vraag wanneer dat programma begint en wanneer het eindigt. Die momenten zijn bepalend voor de vraag of per individueel geval voldaan wordt aan de in de Penitentiaire maatregel vastgestelde minimumduur. In 2000 bleek dit onderwerp nog steeds stof voor discussie op te leveren. Ditmaal stond de vraag centraal of, na het persoonlijk wekken en daarna weer sluiten van de celdeur, het nuttigen op cel van de ochtendmaaltijd bij de duur van het dagprogramma mocht worden meegeteld. De beroepscommissie heeft daarover bepaald dat deze tijd niet mag worden meegeteld, tenzij de gebouwelijke situatie van de penitentiaire inrichting zich verzet tegen het nuttigen van de ochtendmaaltijd in een gemeenschappelijke ruimte.

In de plaatsings-/overplaatsingsrechtspraak is in 2000 een lijn ontwikkeld die ‘het verzoek om overplaatsing’ duidelijk omschrijft. Duidelijkheid is van belang nu de wet verschillende beroepsgangen geeft voor de beslissing op een eigen verzoek om overplaatsing (direct beroep) of de niet door een eigen verzoek voorafgegangene beslissing van de selectiefunctionaris (eerst bestuurlijke heroverweging, vervolgens eventueel beroep).

Jeugdbescherming

De Raad (in dit geval het College) had in 2000 nog geen toezichttaak op het terrein van de justitiële jeugdbescherming. Vooral de toezichtbezoeken aan de jeugdinrichtingen worden door de Raad node gemist. In dit deel wordt ingegaan op advisering door de Raad (het College) over onderwerpen die in het toezicht nader hadden kunnen worden bekeken en die op die manier hadden kunnen bijdragen aan de toetsing op aspecten van rechtspositie en bejegening.

College en Raad brachten een gezamenlijk advies uit naar aanleiding van de verschijning van het Masterplan DJI. De Raad constateert in het advies dat het Masterplan niet toekomt aan een fundamentele, samenhangende behandeling van beleidsontwikkelingen op het terrein van gevangeniswezen, terbeschikkingstelling en in het veld van de justitiële jeugdinrichtingen.

De positie van de justitiële jeugdinrichtingen in de DJI-brede Masterplanoperatie komt aan de orde in een

apart JJI-plan. Dit plan bevat algemene inhoudelijke uitgangspunten. Uitbreiding van jeugdcapaciteit moet aan die uitgangspunten voldoen. Het College vraagt zich af of de kwaliteit voldoende is gewaarborgd, wanneer jeugdigen terechtkomen in voorzieningen van het gevangeniswezen. Het werken met 12- tot 18-jarigen vraagt nu eenmaal andere vaardigheden dan het werken met oudere gedetineerden. Het College wijst ook op het feit dat de oplossing voor de bestaande capaciteitsdruk bij de justitiële jeugdinrichtingen niet alleen van justitie kan komen. Er zal ook uitbreiding binnen de GGZ moeten plaatsvinden.

Ook is volop aandacht nodig voor het beleid voor jeugdigen (16- en 17-jarigen) die op grond van het volwassenenstrafrecht zijn berecht en om die reden verblijven in gevangnissen voor volwassenen. De vraag is of hun rechtspositie op die manier voldoende is gewaarborgd. Het gevangeniswezen ontwikkelt nieuw beleid voor deze groep en ook voor de betreffende jongvolwassenen. De sectie gevangeniswezen zal tijdens de toezichtbezoeken aan de betreffende inrichtingen speciale aandacht aan de jongvolwassenen blijven besteden.

Justitie streeft ernaar de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen samen met de uitvoeringsregelingen op 1 september 2001 in te voeren. In het verslagjaar heeft het College over een aantal concept-uitvoeringsregelingen geadviseerd.

Tijdens de behandeling van de ontwerp-Beginselenwet in de Tweede Kamer werd een motie ingediend met de strekking dat het onwenselijk is dat strafrechtelijk geplaatste jeugdigen en civielrechtelijk geplaatste jeugdigen onder hetzelfde strafregime door elkaar in dezelfde inrichting verblijven.

Het College acht een 'gemengd' verblijf niet vanzelfsprekend en pleit voor een diepgaander onderzoek naar de (on)wenselijkheid van de splitsing. Een splitsing op korte termijn lijkt geen goede oplossing. Door het grote capaciteitstekort zou een verdere interne differentiatie binnen het justitieveld 'averchts' kunnen werken en de capaciteitstekorten nóg groter maken. De wenselijkheid van een splitsing is pas op langere termijn goed te onderzoeken. Een betere benutting van alternatieven voor plaatsing in een justitiële jeugdinrichting is immers voor een groot deel afhankelijk van een nieuwe systematiek in de jeugdzorg. Die nieuwe systematiek hangt samen met het beleidskader voor een wet op de Jeugdzorg en met de uitwerking van de regionalisering van de inrichtingen.

Op het terrein van de jeugdrechtspraak kan worden gemeld dat in twee uitspraken het betrekken van ouders bij het opstellen van het definitieve behandelingsplan nader is bepaald. In de praktijk betekent dat dat zij het conceptbehandelingsplan moeten kunnen inzien en er hun mening over moeten kunnen geven. Hun inbreng moet in het definitieve behandelingsplan worden verwerkt. De directeur behoudt de bevoegdheid het plan vast te stellen.

Reclassering

Van oudsher is de reclassering de regisseur van het proces dat leidt tot herintegratie in de samenleving. De organisatie van deze sector staat nu onder grote druk. Medewerkers moeten hun werk doen tegen een onrustige achtergrond. Reorganisaties, discussies over positie en budgettoedeling van de verslavingsreclassering, over de taakafbakening met het gevangeniswezen en over de vraag of de reclassering wel een zelfstandig opererend orgaan moet blijven, laten hun sporen achter. Het woord fusie is zelfs al gevallen: als partners worden dan DJI en de Raad voor de Kinderbescherming genoemd. Binnenkort wordt de outputfinanciering realiteit voor de reclassering, daarnaast zijn er de voorbereidingen van de Wet op de reclassering.

Al eerder is gesteld dat de Raad vindt dat iedere verdachte en veroordeelde recht heeft op reclasseringshulp. Bij beperkte middelen moeten in ieder geval de kansarmen daarvoor in aanmerking komen. In het toezicht blijkt telkens weer dat juist die kansarme groep, voor wie deskundige en intensieve begeleiding écht noodzakelijk is, van reclasseringshulp verstoken blijft. De Raad vindt dat een zorgelijke situatie.

De reclassering kan alleen aan de gebruikelijke verantwoordingsplicht voldoen, wanneer er heldere en controleerbare afspraken zijn tussen de politiek verantwoordelijke minister en het uitvoeringsorgaan SRN. 'Output' zal daarbij zo gedefinieerd moeten zijn dat het reclasseringswerk daarin herkend en erkend wordt. Het verminderen van recidive is een proces van lang en veel investeren met pas op langere termijnen relatief weinig zichtbare resultaten. Als vermindering van recidive de overheid echt ernst is, zal daar dus rekening mee moeten worden gehouden.

De effecten van reclasseringsbemoedigen zijn moeilijk meetbaar. Bij individuele resocialisatieprocessen zijn ingewikkelde en ongrijpbare factoren in het spel. Die factoren bepalen samen of de betrokkene uiteindelijk wel of niet tot (noemenswaardige) recidive komt. Dit geldt niet alleen voor (ex-)gedetineerden, maar ook voor mensen die voorwaardelijk veroordeeld zijn of in welke fase van de strafrechtspleging dan ook bij de reclassering terecht komen.

In veel concrete situaties is niet direct meetbaar resultaat te zien. Toch lijken de inspanningen van de reclassering op wat langere termijn hun uitwerking zelden te missen. Vaststaat in ieder geval dat de betrokkenen er zónder hulp van de reclassering alleen maar slechter op kunnen worden.

De reclassering bereikt (selecteert) in de vroeghulp slechts 50% van de doelgroep. Dat mag – gezien bovenstaande opmerkingen – een minimale toepassing genoemd worden van juridische mogelijkheden en humane strafrechtstoepassing. De Raad vindt het ernstig dat er in sommige gevallen géén voorlichtingsrapport wordt uitgebracht. Deze werkwijze is niet in overeenstemming met taak en doel van de reclassering.

Nog zorgelijker is dat nu ook nog blijkt dat de selectie vooral uitvalt in het voordeel van cliënten, van wie de reclassering bijna zeker weet dat zij een begeleidingsprogramma succesvol zullen afronden. Het resocialisatiebeleid blijft zo vooral beschikbaar voor justitiabelen die het waarschijnlijk met minder intensieve begeleiding ook zouden halen. De Raad heeft hier in eerdere jaarverslagen over gerapporteerd. Balans moet worden gevonden tussen investeringen in het motiveren van bij de eerste selectie ongemotiveerde, kansarme justitiabelen en het juist voldoende steunen van de kansrijken.

Bij ieder toezichtsbezoek in de afgelopen anderhalf jaar kwamen de financiële problemen van de verslavingsreclassering aan de orde. De Raad heeft begrepen dat de SRN en het ministerie hierover in gesprek zijn. Intussen kan resocialisatie echter feitelijk worden bemoeilijkt door deze problemen!

De aard van de inbreng van de hulpverlening in de verschillende penitentiaire inrichtingen loopt nogal uiteen. Dat geldt zowel voor het Bureau Sociale Dienstverlening als voor de commune- en de verslavingsreclassering. Het aanbod is in inrichtingen met eenzelfde regime over het algemeen zeer verschillend. Resocialisatie komt in het gedrang. Dit signaal is ook in de afzonderlijke toezichtverslagen over de reclassering en het gevangeniswezen afgegeven. De Raad komt in 2001 op deze problematiek uitgebreid terug.

TBS

De meeste TBS-klinieken die de Raad bezocht, waren hun organisatie aan het opbouwen of min of meer ingrijpend aan het veranderen. De TBS heeft in het laatste decennium een capaciteitsgroei van bijna 300% doorgemaakt. Dat betekent dat het beeld van de Raad nogal sterk is beïnvloed door de fase waarin de klinieksorganisatie zich tijdens het toezichtbezoek bevond.

Eén TBS-inrichting is nadrukkelijk in de publiciteit geweest vanwege ernstig te kort schieten met name wat betreft de kwaliteit van behandelen mede als gevolg van organisatieproblemen. De Minister van Justitie had de Inspectie voor de Geestelijke Volksgezondheid gevraagd een onderzoek in te stellen.

Ook de Raad heeft in zijn bezoekverslagen over de betreffende inrichting de minister gewezen op problemen voor met name de rechtspositie en bejegening, samenhangend met de (re-)organisatorische problemen.

De uitkomsten van de IBO-II projecten zijn cruciaal voor de toekomst van de TBS-maatregel. Het lijkt erop dat de scheiding tussen strafrecht en zorg zal vervagen. Het TBS-veld en de reguliere geestelijke gezondheidszorg lijken steeds meer te willen samenwerken in regionale zorgcircuits. De vraag is hoe deze netwerkorganisaties voldoende aan te sturen.

De Raad heeft in zijn toezichtbezoeken geconstateerd dat aan de opbouw en het onderhoud van de regionale zorgcircuits veel energie wordt besteed. Daarbij mag echter de samenwerking tussen de onderscheiden tbs-inrichtin-

gen - ook een relevant netwerk, waar de Raad veel minder over hoort - niet achterblijven.

Eén probleem liep in 2000 als een rode draad door vrijwel alle bezoeken van de Raad heen: een gebrek aan voldoende gekwalificeerd personeel.

De Raad heeft besloten zelf te gaan inventariseren wat de gevolgen van deze personeelsproblemen zijn voor de TBS-gestelden. De resultaten van dit onderzoek komen in de rapportage in 2001.

Door onderbezetting blijkt de werkdruk van vooral de sociotherapeuten hoog. Afdelingen proberen over en weer gaten in de bezetting op te vullen. Dat voorkomt echter niet dat bijvoorbeeld begeleide verloven soms moeten worden uitgesteld. Of dat het dagelijks luchten in een kliniek een punt van discussie is geweest. Ook klaag-

den patiënten dat sociotherapeuten afspraken vaak niet kunnen nakomen. Gevoegd bij het onrustige decor van kliniekorganisaties in opbouw en verandering levert dat op allerlei gebieden problemen op. Zo liepen sociotherapeuten in sommige klinieken vertragingen op in hun schriftelijke rapportages en de wettelijk voorgeschreven evaluaties over verpleeg- en behandelplannen.

Daarnaast werd incidenteel gemeld dat personeelsleden (nog) niet voldoende deskundig waren om rapportages en evaluaties te kunnen schrijven.

Eén kliniek moest door gebrek aan sociotherapeutisch medewerkers een afdeling sluiten. Door onderbezetting steeg het ziekteverzuim, waardoor de problemen alleen nog maar groter werden.

Naast een tekort aan sociotherapeutisch medewerkers bleken ook enkele vacatures voor een behandelingscoördinator, psychotherapeut en psychiaters moeilijk te vervullen.

Eén kliniek had op een aantal afdelingen zo'n grote overbezetting van patiënten dat de afdelingsseparateurs tijdelijk als verblijfskamers dienst deden. De Raad stelde daarover vragen aan de directie. Het bleek vooral moeilijk voor ingekochte plaatsen en resocialisatie-afdelingen geschikte patiënten te vinden. Daar trad dus onderbezetting op. Gegeven de noodzaak van een optimale bezetting van de capaciteit compenseerde de kliniek dit op andere plekken met overbezetting. Een andere oorzaak van de overbezetting was het feit dat een aantal patiënten onvoorzien in de kliniek werd teruggeplaatst vanuit resocialisatieplaatsen en proefverlof. De directie verzekerde de Raad dat patiënten, die tijdelijk in de afdelingsseparateurs wonen, daar hun persoonlijke eigendommen kunnen neerzetten. Een patiënt die in een dergelijke kamer verblijft doet ook gewoon mee met het dagprogramma en het dagelijks leven op de afdeling.

De Raad vond de separeerruimten in een andere kliniek ongeschikt voor gebruik. De toegang tot de ruimten was krap en bovendien belemmerd. De Raad gaf aan dat dat tot gevaarlijke situaties voor patiënten en personeel kan leiden. Ook constateerde de Raad dat de hygiëne op tenminste één afdeling in dezelfde kliniek veel te wensen overliet. De afdeling maakte zo'n vervuilde indruk dat hier geen sprake kon zijn van een momentopname.

Bij één kliniek was de algehele bouwkundige situatie zó slecht dat daar eigenlijk niet langer gewerkt kan worden.

De Raad vindt dat deze kliniek zo spoedig mogelijk gesloten moet worden en heeft dat aan het ministerie gemeld. Justitie deelt de mening van de Raad, maar omdat de nieuwbouw pas in 2004 klaar is moet de kliniek nog tot die tijd openblijven.

Meerdere klinieken maakten opmerkingen over de gevolgen van het 'Besluit zak- en kleedgeld verpleegden', dat in 2000 van kracht werd. De regeling heeft onder meer als doel patiënten te prikkelen om te werken of anderszins actief te zijn. Dat doel lijkt nauwelijks haalbaar. De financiële prikkel werkt maar bij enkele patiënten. Andere patiënten beginnen wel, maar houden het niet vol. De overige patiënten zijn niet geschikt voor therapeutisch werk. Bovendien is het zowel binnen als buiten de kliniek moeilijk om passend werk te vinden. Daardoor beschikten TBS-gestelden over (te) weinig geld voor resocialisatie-activiteiten, zoals bijvoorbeeld het lidmaatschap van een vereniging.

Op het terrein van de TBS-rechtspraak speelden de uitkomsten van de IBO-II een voorname rol. In de loop van 2000 werd de beroepscommissie geconfronteerd met de eerste ministeriële plaatsingsbeslissingen volgens het beleid op grond van het IBO-II-rapport. Uitgangspunt van dat beleid is a-selectie plaatsing. Dat brengt mee dat alle TBS-inrichtingen in beginsel uitgerust moeten zijn voor opname van iedere ter beschikking gestelde, met uitzondering van een aantal speciale categorieën (vrouwen, zwakbegaafden en extreem beheers- en vluchtgevaarlijken). Het is de vraag of deze grove selectie wel recht doet aan de complexiteit van de behandelproblematiek.

De beroepscommissie paste haar opvattingen over de passantentermijn in 2000 aan. Volgens vaste jurisprudentie achtte de beroepscommissie een passantentermijn van langer dan 15 maanden onredelijk en onbillijk. Bij uitspraak van 22 juni 2000 heeft zij deze lijn gewijzigd. De commissie stelde de termijn op 12 maanden voor zaken, waarin de passant in beroep gaat tegen de verlenging van een passantentermijn die op of na 1-1-2000 is aangevangen.

Tenslotte: meer publicaties

In dit hoofdstuk is verslag gedaan van de grote lijnen uit de jurisprudentie en de toezichtverslagen: wat waren in de praktijk van 2000 de belangrijke vraagstukken?

Over de rechtspraak 2000 van de Raad is op een andere plaats uitgebreid verslag gedaan in het tijdschrift over straffen en maatregelen Sancties, jaargang 2001, aflevering 2 op de pagina's 107-129.

In 2002 verschijnt een uitgebreide publicatie van de Raad over rechtspositie en bejegening in het gevangeniswezen, reclassering en terbeschikkingstelling. In die publicatie zal verslag worden gedaan van de resultaten van het door de Raad verrichte toezicht in de jaren 1999-2001 (omvat alle inrichtingen en instellingen). Een dergelijke rapportage zal daarna om de twee jaar verschijnen. In 2004 is voor het eerst ook het toezicht op de justitiële jeugdinstituten in dit verslag betrokken.

Bijlagen

Op 31 december 2000 was de Raad als volgt samengesteld:

Algemeen voorzitter

mw. J.G. Kraaijeveld-Wouters
v/h burgemeester Hilversum / v/h staatsecretaris CRM

Algemeen secretaris

drs. G. van Essen

Sectie gevangeniswezen

Voorzitter

mr. J.P. Balkema
raadsheer Hoge Raad der Nederlanden

Leden

mr. C.J.G. Bleichrodt
vice-president Hoge Raad der Nederlanden
mr. A.G. Bosch
v/h hoofdofficier van justitie Leeuwarden
L. Diepenhorst
directeur politie en plv. korpschef te Friesland
dr. J.P.S. Fiselier
bijzonder hoogleraar penologie RU Groningen /
hoofd-docent criminologie Nijmegen
dr. G.J. Fleers
v/h directeur Vereniging van Nederlandse Gemeenten
mr. H.B. Greven
v/h directeur-generaal Jeugdbescherming
en Delinquentenzorg
dr. M. Kooijman
psychiater
mw. mr. A.G. Korvinus
Nationaal Rapporteur Mensenhandel te Den Haag
v/h advocaat-generaal gerechtshof Amsterdam
mr. G.J. te Loo
v/h burgemeester van Leeuwarden
mr. J.R. Meijeringh
v/h president rechtbank Assen /
plv. raadsheer gerechtshof Leeuwarden
mr. J.J. van Oostveen
v/h president rechtbank Zutphen
mr. dr. U. v.d. Pol
vice-voorzitter Registratiekamer
mr.drs. A. Rook
algemeen directeur/bestuurder Stichting Zorg Compas
mr. P.C. Vegter
gerechtshof Arnhem / bijzonder hoogleraar
penitentiair recht KU Nijmegen

Sectie terbeschikkingstelling

Voorzitter

mr. Y.A.J.M. van Kuijk
raadsheer gerechtshof Arnhem

Leden

prof.dr. F.H.L. Beyaert
psychiater/ v/h directeur Pieter Baan Centrum Utrecht
mr. S.L. Donker
vice-president rechtbank Den Haag
prof.dr. L.A.J.M. van Eck
emeritus hoogleraar psychiatrie RU Utrecht
mr. E.J. Hofstee
vice-president rechtbank Haarlem
mr. N. Jörg
advocaat-generaal Hoge Raad der Nederlanden
dr. F.A.M. Kortmann
hoogleraar transculturele psychiatrie, KU Nijmegen
mw. mr. C.L. van den Puttelaar
advocaat te Rotterdam
dr. G.E. Schaap
psychiater/ lid Raad van Bestuur GGZ Groningen
mr. N.A.M. Schipper
president gerechtshof Amsterdam
mw. mr. J.M. van der Vaart
vice-president rechtbank Amsterdam
drs. J.R. van Veldhuizen
psychiater, directeur zorg GGZ Noord-Holland Noord

Sectie reclassering

Voorzitter

mw. drs. M.S.H. Ridder-Padt
organisatie-adviseur

Leden

J.L. Brand
v/h hoofdcommissaris van politie Haaglanden
en Groningen
A.J. Dost
v/h directeur RIAGG Zwolle
mr. H.W.J. Drogen
rechter rechtbank Den Bosch
mr. T.M. Halbertsma
v/h directeur assurantie bedrijf
mr. H. Heijs
directeur Altrecht
mr.dr. G. de Jonge
hoofddocent strafrecht RU Maastricht/
raadsheer plv. gerechtshof Den Bosch

Samenstelling van de Raad en het College - vervolg

prof.mr. C. Kelk
hoogleraar strafrecht RU Utrecht
mw. dr. E.B.M. Rood-Pijpers
hoofddocent criminologie Erasmus Universiteit Rotterdam
mw. mr. C.A.M. Schaap- Meulemeester
officier van justitie arrondissement Zwolle
drs. H.P.J. Vos
hoofd polikliniek dr. Kuno van Dijkstichting te Groningen
mr. R. Weenink
coördinerend vice-president rechtbank Zwolle

College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming

Voorzitter

mr. A.W.M. Willems
advocaat en procureur te Amsterdam

Leden

mw. mr. D.A. Flinterman
vice-president, kinderrechter plv. rechtbank Groningen
mw. drs. G.E. Acton
plv. districtschef politie Eemland Noord
mr. J.A.C. Bartels
kinderrechter rechtbank Amsterdam
drs. H. van den Berg
directeur behandelingen Altrecht
mw. mr. M.L.C.C. de Bruijn-Lückers
raadsheer gerechtshof Den Haag
prof.dr. R.A.R. Bullens
directeur jeugdbehandelingen De Waag
mw. prof. dr. J. Junger-Tas
hoogleraar criminologie Universiteit van Lausanne, v/h hoofd WODC van het ministerie van justitie
mr. A.P. van der Linden
docent/onderzoeker familie- en jeugdrecht, RU Utrecht/ rechter plv. rechtbank Utrecht/ raadsheer plv. gerechtshof Den Bosch
mr. dr. A.J. van Montfoort
directeur Adviesbureau Van Montfoort
mr. F.G.A. ten Siethoff
v/h plv. hoofd Stafbureau Juridische Zaken, Dienst Preventie Jeugd en Reclassering, Ministerie van Justitie
prof.dr. N.W. Slot
directeur PI Research BV/ bijzonder hoogleraar "Pro Juventute" VU Amsterdam

mw. dr. M. Smit
medewerker Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel/ ortho-pedagoge v/h verbonden aan RU Leiden, afdeling orthopedagogiek
prof.mr. P. Vlaardingerbroek
bijzonder hoogleraar familie- en jeugdrecht KU Brabant/ rechter plv. rechtbank Rotterdam, raadsheer plv. gerechtshof Den Bosch
mr. R.H.J. de Vries
advocaat-generaal gerechtshof Amsterdam

Afgelegde bezoeken in het kader van de toezichthoudende taak van de Raad

Bijlage II

Bezoeken 2000

Sectie Gevangeniswezen

JWI De Rolpaal, Veenhuizen	jan	2000
HvB Demersluis, Amsterdam	feb	2000
HvB en BIBA PCS, Den Haag	mrt	2000
Unit Centrum vreemdelingenbewaring v. vrouwen, Zwolle	mrt	2000
HOI en HvB v. mannen PI Maashegge/Ter Peel, Overloon	mrt	2000
HvB PI Ter Apel, Ter Apel (vreemdelingenbewaring)	mrt	2000
EBI van PI Nieuw Vosseveld, Vught	apr	2000
POI Niendure en PTC PI Almelo, Gev. en HvB PI De Geniepoort, Alphen a/d Rijn	apr	2000
Gev. voor langgestrafte mannen PI Overmaze, Maastricht	mei	2000
Grenshospitium PI de Stadspoort, Amsterdam	mei	2000
POI vrouwen en PC Nieuwersluis PI Utrecht, Utrecht	mei	2000
HvB Lunettestraat PI Zutphen, Zutphen	mei	2000
Gev. en HvB mannen zuid PI Zwolle, Zwolle	juni	2000
HvB unit 2 PCS, Den Haag	juni	2000
Gev. JOVO PI Nieuw Vosseveld, Vught	juli	2000
HvB PI Almere Binnen, Almere (sober regime)	juli	2000
HvB/HOI vrouwen Ter Peel, PI Maashegge, Evertsoord	juli	2000
HvB PSC(unit 3) v. PCS, Den Haag	aug	2000
HvB standaard PI Overmaze, Maastricht	aug	2000
HvB Zwaag en HvB De Compagnie PI de Eenhoorn, Zwaag	sept	2000
HvB Het Schouw PI Over-Amstel, Amsterdam	sept	2000
Gev. De Marwei en BIBA PI de Wieling, Leeuwarden	sept	2000
HvB PI Noordsingel, Rotterdam	okt	2000
Gev en HvB (verlengde Ooihoekseweg) PI Zutphen, Zutphen	okt	2000
HvB PI Oosterhoek, Grave	nov	2000
HvB De Boschpoort PI Breda, Breda	nov	2000
HvB unit 1 PCS, Den Haag	dec	2000
HvB PI Lelystad, Lelystad (sober regime)	dec	2000
Nieuw Vosseveld (unit 4) BGG, Vught	dec	2000

Sectie Terbeschikkingstelling

TBS-kliniek De Singel, Amsterdam	jan	2000
Dr. F.S. Meijers Instituut, Utrecht	mei	2000
Dr. S. van Mesdagkliniek, Groningen	mei	2000
Dr. Henri van der Hoevenkliniek, Utrecht	juni	2000
TBS-kliniek De Kijvelanden, Poortugaal	sept	2000
Oldenkotte, Rekken	okt	2000
Hoeve Boschoord, Boschoord	nov	2000

Sectie Reclassering

SRN, Ressort Den Haag	feb	2000
SRN, Ressort Den Bosch	apr	2000
SRN, Ressort Amsterdam	juni	2000
SRN, Ressort Arnhem	okt	2000
SRN, Ressort Den Haag	nov	2000
SRN, Ressort Leeuwarden	dec	2000

Overzicht van uitgebrachte adviezen

Bijlage III

Raadsbrede adviezen:

DNA-afname bij veroordeelden wegens ernstige geweldsdelicten en zedenmisdrijven	28-02-2000
Masterplan Dienst Justitiële Inrichtingen	01-03-2000
Enige gedachten over de vrijheidsstraf	21-04-2000
Sancties in Perspectief	05-06-2000

Gevangeniswezen en Reclassering:

Circulaire penitentiaire programma's	10-02-2000
--------------------------------------	------------

Gevangeniswezen:

Schikkingsbeleid	09-05-2000
Opvang arrestanten EK voetbal 2000	11-05-2000
Inkorting dagprogramma	07-07-2000
Protocol gebruik observatiecamera	04-09-2000
Voorziening in inrichtingsartsen	12-09-2000
Regime vreemdelingenbewaring	06-11-2000

Jeugdbescherming:

Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst	17-02-2000
Opvang buitenlandse kinderen op vakantie in Nederland	30-03-2000
Wet op de Jeugdzorg	26-04-2000
Beleid ten aanzien van alleenstaande minderjarige asielzoekers (Ama's)	01-05-2000
Aanpassing van de Wet op de jeugdhulpverlening in verband met de advies- en meldpunten kindermishandeling (amk's)	30-05-2000

Uitvoeringsregeling Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen:

Regeling urinecontrole	30-05-2000
Geprivilegieerde post	30-05-2000
Geweldsinstructie	30-05-2000
Zakgeldregeling	30-05-2000
Toepassing mechanische middelen	30-05-2000
Eisen kamer justitiële jeugdinrichtingen	12-10-2000
Regeling straf- en afzonderingscel	12-10-2000
Normen 2000	20-06-2000

Motie Duijkers over het door elkaar in dezelfde inrichting verblijven van strafrechtelijk geplaatste jeugdigen en civielrechtelijk geplaatste jeugdigen onder hetzelfde strafregime 12-10-2000

Reclassering:

Uitwerking "Reïntegratie in de samenleving": bijlage bij het raadsbrede advies over DNA bij veroordeelden en reïntegratie van justitiabelen	28-02-2000
Toekomstige Wet op de Reclassering	17-04-2000

Terbeschikkingstelling:

Uitvoeringsregeling Beginselenwet Tbs(Bvt): Geweldsinstructie inrichtingen voor verpleging van tbs-gestelden	15-03-2000
Regeling urine-onderzoek	26-05-2000
Regeling tegemoetkoming kosten onderwijs verpleegden	02-09-2000
Regeling eisen persoonlijke verblijfsruimte justitiële inrichtingen voor verpleging van tbs-gestelden	22-09-2000
Aanwijzing Forensisch Psychiatrisch Instituut De Rooyse Wissel te Venray als justitiële inrichting voor verpleging van tbs-gestelden	11-05-2000
Besluit zak- en kleedgeld verpleegden	21-07-2000

Benoeming van leden van de Commissie van Toezicht:

Er zijn 119 adviezen t.b.v. de benoeming van de leden van de Commissie van Toezicht uitgebracht

Productieoverzicht rechtspraak 2000

Bijlage IV

Productieoverzicht 2000 (TOTAAL)

	Stand per 1-1-2000		Ingekomen		Afgedaan		Stand per 1-1-2001	
	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing
PBW	618	-	1353	552	1622	551	349	1
BVT	129	-	204	46	258	46	75	-
WJH	3	-	16	-	18	-	1	-
Overig	2	-	595	-	530	-	67	-
Totaal	752	-	2168	598	2428	597	492	1

Productieoverzicht 2000 PBW

	Stand per 1-1-2000		Ingekomen		Afgedaan		Stand per 1-1-2001	
	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing
Medisch beroep	11	-	57	-	51	-	17	-
Beroep Verlof/ Strafonderbreking	30	-	128	15	141	15	17	-
Beroep (Over)plaatsing	82	-	323	63	325	63	80	-
Beroep op beklag	495	-	845	474	1105	473	235	1
Totaal	618	-	1353	552	1622	551	349	1

Productieoverzicht 2000 BVT

	Stand per 1-1-2000		Ingekomen		Afgedaan		Stand per 1-1-2001	
	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing
Beroep (Over)plaatsing	-	-	16	-	9	-	7	-
Beroep passantentermijn	-	-	129	1	81	1	48	-
Beroep op beklag	129	-	58	45	168	45	19	-
Rest	-	-	1	-	-	-	1	-
Totaal	129	-	204	46	258	46	75	-

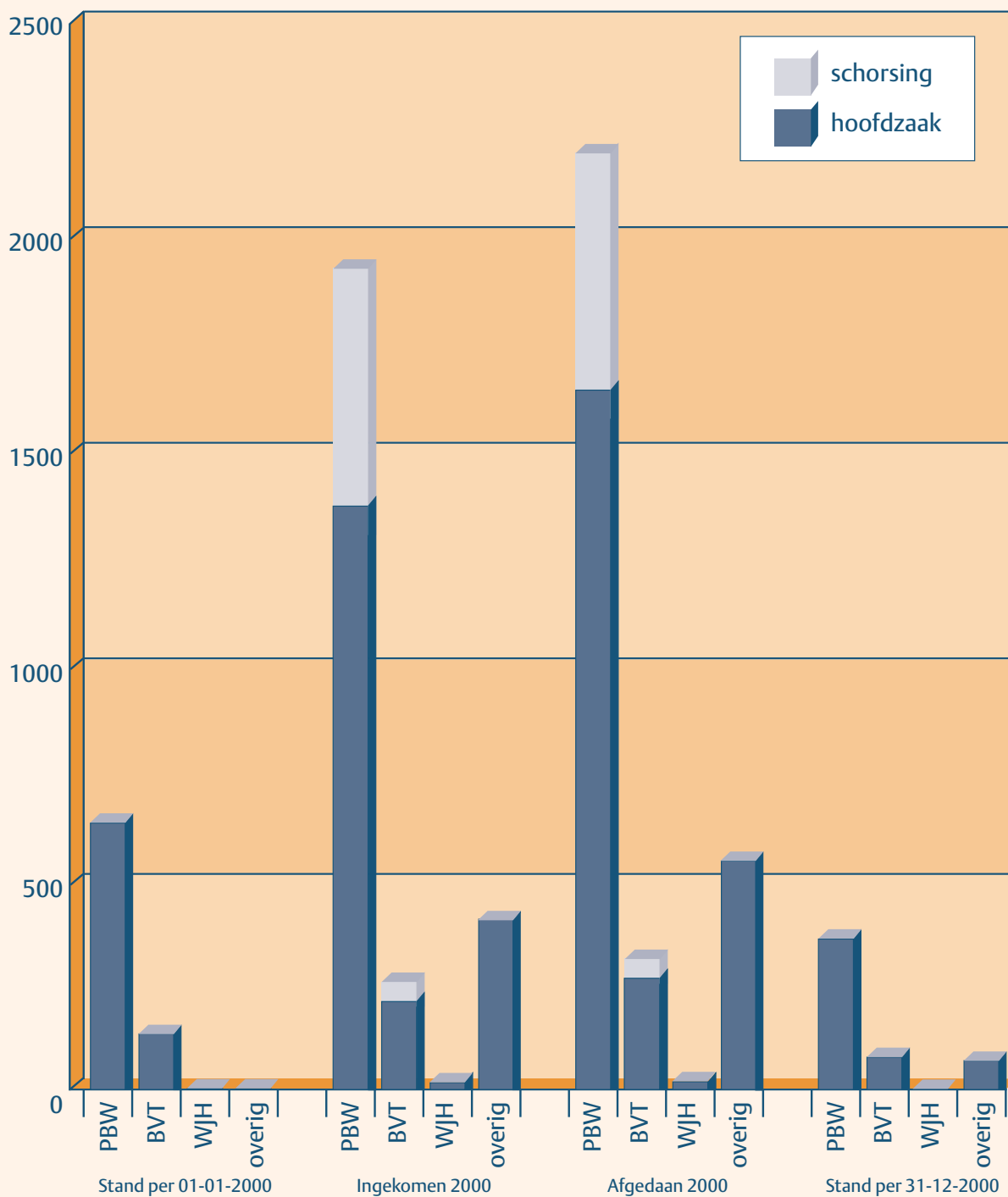
Productieoverzicht 2000 WJH

	Stand per 1-1-2000		Ingekomen		Afgedaan		Stand per 1-1-2001	
	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing
Beroep (Over)plaatsing	-	-	3	-	3	-	-	-
Beroep op beklag	3	-	13	-	15	-	1	-
Totaal	3	-	16	-	18	-	1	-

Productieoverzicht 2000 Algemene klachtbrieven

	Stand per 1-1-2000		Ingekomen		Afgedaan		Stand per 1-1-2001	
	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing	Hoofdzaak	Schorsing
Doorzending bklagcommissie	-	-	90	-	81	-	9	-
Doorzending medisch adviseur	-	-	49	-	48	-	1	-
Doorzending selectie- functionaris	-	-	86	-	75	-	11	-
Overig	2	-	370	-	326	-	46	-
Totaal	2	-	595	-	530	-	67	-

Productieoverzicht rechtspraak 2000 – vervolg

COLOFON

vormgeving:

Studio Daniëls bv, Den Haag

fotografie:

Joost v/d Broek Fotografie, Amsterdam

Josje Deekens Fotografie, Den Haag

Jaap Knigge, EFG Fotobureau Groningen

Arenda Oomen Fotografie, Den Haag

druk:

Drukkerij Bakker, Roelofarendsveen